

Labitzky, August (Labitzký; Labický; Lawitzky; Labitzki), kapelník, houslista a skladatel, narozen 22. 10. 1832, Bečov, zemřel 28. 8. 1903, Bad Reichenhall.

Narodil se skladateli a řediteli Karlovarského lázeňského orchestru Josefu Labitzkému a Antonii Labitzké (roz. Hergetové). V roce 1845 jej otec spolu s bratrem Wilhelmem vyslal na pražskou konzervatoř, kde studoval do roku 1849 **hru na housle** u Moritze Mildnerse. Ve studiu **hry na housle** dále pokračoval v Lipsku u Ferdinanda Davida. Zároveň se zde u Moritze Hauptmanna vzdělával v hudební teorii. Na počátku padesátých let s bratrem sestavil přibližně **25 členný** orchestr, se kterým se následně vydali na úspěšné turné do Londýna. Tento orchestr bratři vedli až do jeho rozpuštění, k němuž došlo roku 1854. V roce 1859 nastoupili oba bratři do otcem vedeného tělesa. August Labitzky tam poté hrál první housle až do roku 1868. Roku 1868 nechal Josef Labitzky zakotvit ve své smlouvě s městem v případě dlouhodobé nemoci či úmrtí nástupnictví svého syna Augusta jakožto dalšího ředitele. **Stejného roku 8. 10.** na svůj post rezignoval a dle smlouvy jej nahradil syn. Pod správou Augusta Labitzkého došlo ke značné proměně jak repertoáru tělesa, tak i jeho samotného obsazení (z 36 na 55 hráčů). Za doby jeho otce se, až na občasné výjimky v podobě symfonické hudby, dramaturgie držela linie typické pro lázeňský orchestr a hrávala především zábavnou hudbu, a to většinou přímo z listu. August Labitzky pak v průběhu 70. let ze symfonické hudby učinil stálou součást repertoáru a pozdvihl soubor na vyšší uměleckou úroveň. Od roku 1875 zavedl pravidelné páteční symfonické koncerty v hotelu Pošta (od následujícího roku v Poštovním dvoře). Nejdříve začal na program zařazovat německé klasiky v podobě Mozarta, Beethovena a Haydna a později se soubor dostal i k Wagnerovi, Lisztovi či Brucknerovi. S tvorbou Antonína Dvořáka a později i se skladatelem samotným se Labitzky seznámil prostřednictvím regenschoriho sv. Maří Magdaleny Aloise Janetschka. Po několika provedeních Dvořákových děl se jim ho povedlo přesvědčit, aby svá díla souboru svěřoval častěji. Z tohoto kontaktu později mimo jiné vzešla i evropská premiéra Dvořákovy *Symfonie č. 9 e moll „Z nového světa“*, která proběhla 20. 7. 1894 a představovala důkaz Dvořákovy důvěry v uměleckou kvalitu orchestru. Ve svém názoru nebyl osamocen. Například v časopise *Neue Freie Presse* vyzdvihl úroveň tělesa a kvalitní repertoár i Eduard Hanslick. Labitzky složil okolo 50 děl s opusovým číslem a mnoho dalších bez opusového čísla. Většina jeho kompozic jsou tance a zdaleka nejznámější skladbou je romance *Traum der Sennerin, op. 45* (Sen pastýřky). Z rozsáhlejších děl můžeme jmenovat také *Bild in Tönen* (Obraz v tónech) s podtitulem *Der 24. November 1890 in Karlsbad* nebo overturu *Die Jagd Kaiser Karls IV.* (Lov císaře Karla IV.). V roce 1902 odešel Labitzky do důchodu a jeho

nástupcem v čele Karlovarského lázeňského orchestru se stal Martin Spörr. Později rok na to zesnul.

Výběr z díla

Champagner-Polka, op. 3 č. 1; Paulinen-Polka, op. 3 č. 2

Erinnerung an die Heimat, op. 4 (Walzer)

Künstler auf Reisen, op. 5 (Quadrille)

Salisbury-Walzer (Salisburg-Walzer), op. 6

Camilla-Walzer, op. 7

Terpsichore-Quadrille, op. 8

Marien-Polka, op. 9 č. 1; Schneeglöckchen-Polka, op. 9 č. 2

Leonoren-Evelinen-Walzer, op. 10

Najaden-Walzer, op. 11

Alexandra-Polka, op. 12 č. 1; Olesia-Polka (Alesia-Polka), op. 12 č. 2

Mainzer-Polka, op. 13 č. 1; Würzburger-Polka, op. 13 č. 2

Jugendfreuden-Quadrille, op. 14

Periks-Galopp, op. 16

Miss Lydia Thompson's, ungarische Zigeuner-Polka, op. 17

Die Bückeburger-Walzer, op. 18

La petit cocotte (Die kleine Kokette), op. 19 (Polka)

La belle Russe (Die schöne Russin), Polka-Mazurka, op. 20

Jubiläums-Quadrille, op. 21

Die Glienecker-Walzer, op. 22

Mein Liebling, op. 23 (Polka)

Amélie, Polka-Mazurka, op. 24

Gruß an Deutschlands Krieger, op. 25 (Marsch)

Der Bettler, op. 26 č. 1; Die Sehnsucht, op. 26 č. 2; Russisches Lied, op. 26 č. 3 (Lieder)

Busserl-Polka, op. 27

Magia d'amore (Liebeszauber), Polka-Mazurka, op. 28

Una mattina alla Villa Lützow (Ein Morgen auf Villa Lützow), op. 29

La Moscovite, op. 30 (Polka)

La première Rose (Die erste Rose), op. 31

Theresen-Polka, op. 32

Krondiamanten, op. 33 (Walzer)
Sängerfest-Galopp, op. 34
Adelheid-Polka, op. 35
Alzupka-Walzer, op. 36
Militärmarsch, op. 37
Leuchtenberg-Walzer, op. 38
Don Pedro, II. Festmarsch, op. 39
Huldigungsmarsch, op. 40
Einsiedel, Polka française, op. 41
Traum der Sennerin, Op. 45 (Romanze)
Erste Liebe, op. 46 (Gavotte)
Anniebel-Polka (Omnibell-Polka), op. 47
In der Gebirgsschenke, op. 48 (Tongemälde)
In der Kirche Sankt Zeno (Ave Maria), op. 49
Ally, Polka-Mazurka, op. 50
In der Sennerhütte, op. 51 (Romanze)

Die Jagd Kaiser Karls IV. (Overtüre)
Mephisto (Overtüre)
Bild in Tönen: Der 24. November 1890 in Karlsbad
Neue Tanzkarte, 25 beliebte Tänze und Märsche
Perpretuum mobile-Caprice
Caprice für kleines Orchester
Italienische Serenade
Amor des Agnes (Amor degli Angeli) (Walzer)
Brandau-Walzer
Abendläuten (Romanze)
Abchied (Romanze)
Addio mio bell Arco (Romanze)
Am Königsee (Romanze)
Erzählung am Wachtfeuer (Romanze)
Les deux Harlequins (Humoreske)
Tiefes Leid (Romanze)
Waldgeschichte (Romanze)

Albumblatt (Polka)
Amoretta-Polka
Bleib du mir gut (Polka)
Cornelia, Polka-Mazurka
Der Deutsche, Polka-Mazurka
Edelweiß, Polka-Mazurka
Herzensggut (Polka)
Hochzeitssträußchen, Polka-Mazurka
Isa-Polka
Unsere Frauen (Polka mit Gesang)
Beamtenverein-Galopp
Immergrün (Galopp)
Von Nord nach Süden (Galopp)
Erbprinz-Georg-Marsch
Großfürst-Wladimir-Marsch
Huldigungs-Marsch
Mecklenburg-Schweriner-Grenadier-Marsch
Schützenmarsch
Lied ohne Worte
L'incetitude
Wiegenlied für Streichinstrumente
Nächte Szene in der Gebirgsschänke

Literatura

I. Lexika

LdM.

Tarantová, Maria: Labitzky August (In: Österreichisches Biographisches Lexikon 1815-1950, Vídeň 2015, s. 390).

II. Ostatní

Jáchymovský, Vladislav: Rok 1879 – úvod do Dvořákovy tradice v Karlových Varech (In: Historický sborník Karlovarska, Karlovy Vary 1955, s. 164–169).

Šefl, Vladimír: Karlovarský symfonický orchestr : 1835/1945/1975 (Praha 1974).

Mařík, Antonín. Proměny Lázeňského orchestru v Karlových Varech do 1. světové války (In: Západočeské archivy 2011, Plzeň 2011, s. 105–112).

Daniel Šniežek